

ผลการพัฒนาศักยภาพเชิงปฏิบัติการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของบุคลากรในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง

Results of the development of operational capacity in environmental health and
safety of personnel in child development centers under the
supervision of local government, Phatthalung province

ธนวรรณ บัวเจริญ¹ โสมศิริ เดชารัตน์^{1*} พิริยะลักษณ์ เพชรห้วยลึก² ดุสิต พรหมอ่อน³

Thanawan Buacharoen¹, Somsiri Decharat^{1*}, Piriyalux Phethuayluk², Dusit Phromon³

¹ สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

² สาขาสาธารณสุขศาสตร์ คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

³ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

* Corresponding author: somsiri_9@hotmail.com

บทนำ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/โรงเรียนอนุบาลเป็นสถาบันลำดับต่อมาจากครอบครัวที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของเด็ก การประเมินและเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของเด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็น ⁽¹⁾ มีรายงานว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรพัฒนาและเร่งปรับปรุง⁽²⁾ เช่น โรงอาหาร พื้นที่ทำกิจกรรม สนามเด็กเล่น เครื่องเล่น สนาม อาคารเรียน ห้องน้ำที่แปร่งฟันและแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การสุขาภิบาลอาหารและน้ำดื่ม การจัดการด้านขยะมูลฝอย เป็นต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการพัฒนาศักยภาพเชิงปฏิบัติการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพัทลุงเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพเชิงปฏิบัติการด้านการประเมินและเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของบุคลากรในศูนย์เด็กเล็ก ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพัทลุง

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการ งานวิจัยส่วนนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) ชนิดกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One group pre-and post-test design) ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi- stage sampling) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 33 แห่ง สำหรับเกณฑ์คัดเลือกเข้าสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการครั้งนี้เป็นผู้ที่ยินดีและสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยตลอดโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งละ 1 คน รวม 33 คน 2) ตัวแทนครูพี่เลี้ยงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แห่งละ 1 คน รวม 33 คน และ 3) นักวิชาการการศึกษาที่ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 33 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามระดับความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยที่อาจพบในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 20 ข้อ การแปรผลการวัดความรู้ (ถูก = 1, ผิด= 0) แปลผลเป็น 3 ระดับ ประยุกต์จาก Bloom (1971) ⁽³⁾ ขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพผู้วิจัยจะฝึกทักษะการปฏิบัติการใช้เครื่องมือ ได้แก่ การประเมินความเสี่ยง การใช้ชุดทดสอบ SI-2 การตรวจวัดแสง และการใช้ถังดับเพลิง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเปรียบเทียบ Pair t-test

ผลการดำเนินการ อภิปรายผล

- 1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 99 คน) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน (ร้อยละ 97.0) มีอายุมากกว่า 36 ปี จำนวน 75 คน (ร้อยละ 75.8) มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 90 คน (ร้อยละ 90.9) และพบว่าส่วนใหญ่ของกลุ่มเป้าหมายจำนวน 84 คน (ร้อยละ 84.4) เคยได้รับความรู้ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมฉุกเฉิน และการควบคุมโรคติดต่อ ผ่านสื่อสังคม
- 2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความรู้ด้านการประเมินและเฝ้าระวังด้านความปลอดภัย พบว่า ผลการศึกษาความแตกต่างระดับความรู้ด้านการประเมินและเฝ้าระวังด้านความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า จำนวนกลุ่มเป้าหมายหลังการเข้าร่วมการพัฒนาความรู้ด้านการประเมินและเฝ้าระวังด้าน ความปลอดภัยมีคะแนนค่าเฉลี่ย±ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพิ่มสูงขึ้นจาก 63.26±5.18 เป็น 80.81±3.85 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
- 3) ผลการพัฒนาศักยภาพเชิงปฏิบัติการด้านความปลอดภัยในกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูพี่เลี้ยง และนักวิชาการการศึกษาของ อปท. ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (n = 99 คน) ร้อยละ 100 ของกลุ่มเป้าหมายสามารถปฏิบัติการประเมินความเสี่ยง สามารถปฏิบัติการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างโดยลักซ์มิเตอร์พร้อมอ่านผล และเปรียบเทียบกับมาตรฐาน สามารถปฏิบัติการทดลองใช้ถังดับเพลิงเบื้องต้นได้ เช่นเดียวกับการอบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำหน่วยงานของบุคลากรโรงพยาบาลบุรีรัมย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงจากการทำงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁽⁴⁾

สรุป ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์ กระบวนการและผลการศึกษาทำให้เกิดการร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผนโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง 1) Ministry of Education, Towards a Learning Society in Thailand. Available at <https://bic.moe.go.th/images/stories/book/ed-eng-series/intro-ed08.pdf> 2) Sanghasongkorn K, Wongthanawasu S. Strategies for Creating Excellent Child Development Centers as a National Model. 2554; 4(1): 57-69. (In Thai) 3) Bloom B. Mastery learning. New York: Holt, Rinehart & Winston.1971. 4) **Punthulee T.** Effectiveness of capacity building training risk management from work of Buri Ran hospital personnel. Medical Journal Srisakate Surin Buriram Hospital. 2565; 37(1):193-207. (In Thai) **งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนโครงการวิจัยเงินรายได้ มหาวิทยาลัยทักษิณประเภททุนวิจัยบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562**